

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

طرح دوره فرایند آموزش به مددجو (فرد، خانواده و جامعه)

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: پرستاری داخلی جراحی

عنوان درس: فرایند آموزش به مددجو (فرد، خانواده و جامعه)

کد درس:

نوع و تعداد واحد: ۱ واحد (نیم واحد نظری و نیم واحد عملی)

نام مسوول درس: دکتر هومن شهسواری

مدرس/ مدرسان: دکتر هومن شهسواری

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: روانشناسی فردی و اجتماعی / انسان شناسی و جامعه شناسی پرستاری

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری

اطلاعات مسوول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: پرستاری داخلی جراحی

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن تماس: ۶۱۰۵۴۳۱۲

نشانی پست الکترونیک: h_shahsavari@gmail.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس :

یکی از اصلی ترین وظایف یک پرستار، آموزش به بیماران، خانواده و جامعه به منظور ارتقا سطح سلامت، پیشگیری از بیماری ها و توانمندسازی آنها جهت خود مراقبتی است. یک آموزش اثر بخش نیازمند دانش و مهارت کافی در مورد فرایند یادگیری و اصول آموزش است. در این درس دانشجویان با اصول و فرایند یادگیری و یاددهی آشنا می گردند و می توانند بر پایه اصول موثر بر کیفیت آموزش برنامه آموزشی را بطور کامل طراحی و اجرا نمایند.

اهداف کلی / محورهای توان مندی:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم اولیه، اصول، راهبردهای آموزش و شیوه های ارزشیابی آموزش به مددجو از سطح فردی تا جامعه جهت ارتقای سطح و سواد سلامت افراد و جامعه و توانمندسازی مددجویان جهت اخذ تصمیمات مراقبتی درمانی بهتر

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان مندی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

- اهمیت و ضرورت آموزش به مددجو را بیان کنند و از نقطه نظر حقوق بیمار آن را تبیین نمایند.
- سواد سلامت و ابعاد آن را تعریف و تشریح نمایند.
- اصطلاحات و مفاهیم رایج در حوزه آموزش همچون آموزش، یادگیری، تدریس، روش و راهبرد تدریس، سبک یادگیری و آمادگی برای یادگیری را شناخته و تعریف نمایند.
- یادگیری و انواع آن مبتنی بر نظریه های یادگیری را شرح دهند.
- مفاهیم خودکارآمدی، خود مدیریتی و توانمندسازی مددجویان را تشریح نمایند.
- حیطه های مختلف یادگیری شناختی عاطفی و روان حرکتی را تشریح نمایند.
- عوامل موثر در ارتقا آموزش به مددجو (اعم از مسایل فردی و اجتماعی و اقتصادی و معنوی و ...) را بیان نموده و شرح دهند.
- مراحل تدوین و طراحی آموزشی را بیان نمایند
- اهداف آموزشی کلی، اختصاصی و رفتاری را شرح دهند
- ملاک های انتخاب محتوای درس و روش آموزش به مددجو را متناسب با اهداف و گروه هدف بیان نمایند.
- ارتباطات و مهارتهای ضمن تدریس را شرح دهند.
- ارزشیابی میزان یادگیری مددجو را از حیث ضرورت، روش ها (اعم از نوشتاری و شفاهی و مشاهده ای و مبتنی بر وب) را بیان نمایند.
- نقش رسانه های آموزشی و انواع آن و چگونگی بکار گیری آن در آموزش به مددجو را شرح دهند.
- یک مورد آموزش به مددجو (با سطح سلامت پایین) را بر اساس اصول فرا گرفته شده طراحی و اجرا نمایند.

رویکرد آموزشی^۱:

مجازی^۲

حضوری

ترکیبی^۳

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد حضوری

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

بحث در گروه های کوچک

یادگیری پروژه محور

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	معرفی درس، ضرورت آموزش به مددجو به عنوان حقوق بیمار، سواد سلامت، مفاهیم پایه آموزش به مددجو	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۲	نظریه های یادگیری و آموزش به مددجو، عوامل موثر بر فرایند یاددهی یادگیری، حیطة های مختلف یادگیری فرایند آموزش به مددجو	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۳	مفاهیم خودکارآمدی، خود مدیریتی و توانمندسازی مددجویان، اهداف آموزشی کلی، اختصاصی و رفتاری	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۴	تحلیل موقعیت آموزشی، روش های آموزش به مددجو	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۵	نقش رسانه های آموزشی و انواع آن و چگونگی بکار گیری آن، ارزشیابی میزان یادگیری مددجو و روش های آن	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۶	رسانه های آموزشی ، نقش ارتباطات در آموزش و مهارت‌های ضمن تدریس	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۷	فرایند عملی آموزش به بیمار	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری
۸	فرایند عملی آموزش به بیمار	سخنرانی تعاملی، بحث گروهی و یادگیری پروژه محور	مطالعه قبلی، مشارکت در کلاس، پاسخدهی به پرسش‌ها	دکتر هومن شهسواری

وظایف و انتظارات از دانشجو!

۱- با مطالعه پیش از کلاس و با توجه به برنامه زمانبندی شده کلاس معلومات و زیربنای علمی لازم جهت فراگیری مطالب مورد نظر را کسب کنند.

۲- مطالب تدریس شده را برای درک بهتر و عمیق تر در منابع معرفی شده بطور جامع مطالعه نمایند.

۳- در جریان بحث های علمی کلاسی شرکت فعال داشته باشند

۴- اصول شرکت در کلاس را رعایت نماید و به یاد داشته باشد که :

الف - با غیبت در کلاس ها بر اساس آیین نامه های آموزشی برخورد خواهد شد.

ب- استفاده از تلفن همراه به هر شکلی در کلاس ممنوع است.

پ- تاخیر در حضور در کلاس درس بیش از ۱۰ دقیقه جایز نیست و به عنوان غیبت در نظر گرفته می شود.

۵- در تاریخ های مقرر تکالیف نظری و عملی خود را ارائه و یا تحویل دهند.

تکلیف اصلی دانشجویان در این درس انجام یک پروژه عملی آموزش به بیمار است که در طی آن دانشجو یک مورد آموزش به بیمار را بر پایه اصول آن بطور کامل انجام داده و ارائه می نماید. تکلیف بصورت گروهی در گروه های سه نفره انجام خواهد شد که در آن یک مورد آموزش به مددجو بصورت شبیه سازی شده (ایفای نقش بیمار توسط یک دانشجو و ارائه آموزش اصولی و کامل از سوی دانشجوی دیگر) فیلمبرداری شده و به همراه محتوای کتبی آموزش (به شکل رسانه کمک آموزشی مثل پمفلت) در تاریخ مقرر به استاد تحویل می گردد. عناوین انتخابی آموزش لازم است به تایید استاد برسد.

روش ارزیابی دانشجو (پیوست):

- ارزیابی تکوینی بصورت
 - فعالیت کلاسی و مشارکت در پرسش و پاسخ کلاسی ۱۰ درصد
 - رعایت اصول رفتار و تعهد حرفه ای ۱۰ درصد
 - پروژه عملی آموزش به بیمار بصورت گروهی ۴۰ درصد
- ارزیابی تراکمی: آزمون چهار جوابی الکترونیک انتهای ترم ۴۰ درصد

بلوپرینت طراحی آزمون:

^۱ منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس (این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند) ، رعایت آیین نامه پوشش حرفه ای

^۲ منظور جدول مشخصات آزمون است که تعداد و نوع سوال برآورده شده برای هر هدف آموزشی و حیطة یادگیری را به منظور اطمینان از پوشش محتوایی کامل آزمون و بالابردن روایی محتوای آن مشخص می کند.

ردیف	اهداف و محتوای آموزشی	نوع سوال	تعداد سوال	زمان هر سوال
۱	معرفی درس، ضرورت آموزش به مددجو به عنوان حقوق بیمار، سواد سلامت، مفاهیم پایه آموزش به مددجو	چهار جوابی	۶	۴۵ ثانیه
۲	نظریه های یادگیری و آموزش به مددجو، عوامل موثر بر فرایند یاددهی یادگیری، حیطه های مختلف یادگیری فرایند آموزش به مددجو	چهار جوابی	۶	۴۵ ثانیه
۳	مفاهیم خودکارآمدی، خود مدیریتی و توانمندسازی مددجویان، اهداف آموزشی کلی، اختصاصی و رفتاری	چهار جوابی	۶	۴۵ ثانیه
۴	تحلیل موقعیت آموزشی، روش های آموزش به مددجو	چهار جوابی	۶	۴۵ ثانیه
۵	نقش رسانه های آموزشی و انواع آن و چگونگی بکار گیری آن، ارزشیابی میزان یادگیری مددجو و روش های آن	چهار جوابی	۶	
۶	رسانه های آموزشی، نقش ارتباطات در آموزش و مهارتهای ضمن تدریس	چهار جوابی	۶	
جمع		ثانیه 56	۳۶	۳۰ دقیقه

منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وبسایت های مرتبط می باشد.
 کلوریاجی. مایرس و همکاران، سواد سلامت در مراقبت های سلامت اولیه: یک راهنمای بالینی، نشر مجسمه (مترجم حمیدرضا محدث حکارک و علی محدث حکاک)، ۱۳۹۶

Susan B. Bastable, Nurse as Educator: Principles of Teaching and Learning for Nursing Practice, 2021 Jones & Bartlett Learning; 6th edition

Terri Ann Parnell, Health Literacy in Nursing: Providing Person-Centered Care 2015. New York: Springer,